

УДК

Волосатова М.М. ст. гр. ЕП-43

Житомирський державний технологічний університет

МЕТОДИ ОПТИМІЗАЦІЇ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Науковий керівник: к.е.н., доц.Новак О.С.

Volosatova M.

ZhytomyrStateTechnologicalUniversity

METHODS OF OPTIMIZATION BY CASH FLOWS AT THE ENTERPRISE

Supervisor: C.E.S., DocentNovakO.

Ключові слова: грошові потоки, метод, оптимізація.

Keywords: cashflow, method, optimization.

Фінансово-господарська діяльність кожного підприємства неодмінно пов'язана з формуванням грошових потоків, які представлені надходженнями та виплатами грошових коштів, що створюються в процесі господарської діяльності. Саме завдяки ефективному управлінню грошовими потоками забезпечується розвиток підприємства та його фінансова стійкість, оскільки дозволяє раціонально використовувати власні фінансові ресурси та зменшити залежність від залучених ресурсів.

Процес оптимізації грошових потоків підприємства є важливим елементом в процесі їх управління. Її зміст полягає у виборі найкращої форми організації потоків грошових коштів враховуючи умови й особливості діяльності підприємства. Мета оптимізації грошових потоків полягає у забезпеченні фінансової стабільності підприємства без допущення надлишкової ліквідності, а задача – в ефективному розподілі платіжних засобів.

Значення оптимізації грошових потоків підприємства розкривається через низку вагомих цілей, яких можна досягти з її допомогою. Оптимізація дозволяє збалансувати обсяги потоку грошей, синхронізувати надходження і виплати грошей у часі, забезпечує приріст чистих грошових потоків та ін. Відповідно до визначених цілей можна виділити головні об'єкти процесу оптимізації: позитивний грошовий потік, негативний грошовий потік, залишки грошових активів, чистий грошовий потік.

Є два види грошових потоків, які негативно впливають на результати господарської діяльності підприємства - це дефіцитний та надлишковий грошовий потік. Дефіцитний потік знижує ліквідність та платоспроможність підприємства, а надлишковий – спричиняє уповільнення оборотності капіталу, знецінення вільних коштів внаслідок інфляції, а також втрачається потенційний дохід від використання грошей в операційній чи інвестиційній діяльності. Тому необхідно збалансувати об'єм грошових потоків, що забезпечується через відповідність обсягів позитивного та негативного грошових потоків. Методи оптимізації грошових потоків є різними для дефіцитного та надлишкового потоків. Оптимізація дефіцитного грошового потоку також залежить від того, яким є дефіцит: короткостроковим чи довгостроковим.

Для досягнення збалансованості дефіцитного грошового потоку в короткостроковому періоді використовують «Систему прискорення — уповільнення платіжного обороту». Реалізація цієї системи передбачає розробку організаційних

заходів на підприємстві, що прискорюють залучення коштів та уповільнюють їх виплати.

Для прискорення залучення коштів підприємство може встановити додаткові знижки для покупців, які розраховуються готівкою, забезпечити часткову або повну передоплату за продукцію, скоротити термін надання товарного кредиту, прискорити повернення дебіторської заборгованості та ін. Для уповільнення виплат коштів використовують такі заходи: збільшують термін отриманого товарного кредиту узгодивши це з постачальником; замість купівлі основних засобів беруть їх в оренду чи лізинг; реструктурують наявні фінансові кредити.

Оскільки «Система прискорення-уповільнення платіжного обороту» забезпечує збалансування обсягу дефіцитного грошового потоку в короткостроковому періоді, вона може спричинити нарощення дефіциту в майбутніх періодах. Тому постає необхідність здійснювати додаткові заходи для забезпечення збалансованості дефіцитного грошового потоку в довгостроковому періоді. Ці заходи поділяються на 2 типи: ті, що забезпечують зростання обсягів позитивних грошових потоків (додатковий випуск акцій, залучення інвесторів та довгострокових фінансових кредитів та ін.) і ті заходи, що забезпечують зниження обсягів негативних грошових потоків (зменшення реальних інвестицій та фінансового інвестування, зниження суми постійних витрат підприємства). Для того щоб оптимізувати надлишкові грошові потоки використовуються методи, що забезпечують зростання інвестиційної активності підприємства. Ці методи реалізуються через заходи, що збільшують обсяг розширеного відтворення активів, впроваджують реальні інвестиційні проекти, формують портфель фінансових інвестицій, погашають довгострокові фінансові кредити.

Вище були розглянуті методи, що збалансовують обсяги дефіцитних та надлишкових грошових потоків. Також важливе значення мають методи, що оптимізують їх у часі. До цих методів належать такі: вирівнювання грошових потоків та їх синхронізація. Метод вирівнювання згладжує обсяги грошових потоків в окремих інтервалах конкретного періоду часу, а синхронізації – забезпечує підвищення рівня кореляції між позитивними та негативними грошовими потоками.

Завершальним етапом в процесі оптимізації грошових потоків є сприяння зростанню чистих грошових потоків, що дозволяє знизити залежність підприємства від залучених ресурсів. Максимізація грошових потоків на підприємстві забезпечується завдяки здійсненню таких заходів: зменшуються витрати; розробляється ефективна податкова політика, яка дозволяє знизити рівень податкових виплат, та цінова політика, яка сприяє підвищенню рівня доходності підприємства; використовується метод прискореної амортизації основних засобів та ін.

Результати, отримані від оптимізації грошових потоків на підприємстві, відображаються в планах щодо формування та використання грошових коштів у наступних періодах. Для подальшого моніторингу позитивних та негативних грошових потоків на підприємстві доцільним є складання платіжного календаря, який відображає надходження коштів та майбутні платежі за певний період.

Таким чином ми бачимо, що грошові потоки відіграють важливу роль на підприємстві, адже завдяки ним забезпечується фінансова стабільність підприємства та його подальший розвиток. Тому постає питання щодо методів їх оптимізації. Як було розглянуто вище, існує багато методів та заходів щодо оптимізації грошового потоку залежно від його виду (позитивний чи негативний), обсягу (дефіцитний чи надлишковий), та періоду надходження (короткостроковий чи довгостроковий). На кожному підприємстві відповідно до наявної економічної ситуації та особливостей його господарювання доцільно обирати ті методи оптимізації, що відповідають саме йому та формувати індивідуальний план заходів щодо збалансування грошових потоків і подальшого їх планування, моніторингу та контролю.